

Nemški šulferajn in njegove šole.

Brnski škof Bauer so zadnje tedne pregledovali svojo škofijo in so pri tej priložnosti obiskovali tudi šole ter otroke izpraševali iz krščanskega nauka. Tako so prišli tudi v šolo nemškega šulferajna v Ivančicah. Izpraševali so otroke po nemško, misleč, da so otroci nemškega rodu, ker je šola čisto nemška. Ko so pa zapazili, da otroci nič nemško ne znajo, da so večidel le češki otroci, začeli so jih po češko izpraševati. Pa otroci niso nič znali odgovarjati, ne po nemško, ne po češko, tako da so se škof kar začudili. Vpričo zbranih šulferajnskih gospodov so potem škof na blizu tako govorili: „Odkar sem škof, sem obiskal že več sto šol, pa nikjer niso otroci tako malo znali, kakor tukaj. Mislim sem, da nemški šulferajn v svoje šole sprejema le nemške otroke. Tukaj pa vidim, da temu ni tako; v tej šoli vidim večidel le češke otroke. Zato se ni čuditi slabemu uspehu. Nemški otroci ne morejo hitro napredovati, ker jih zadržujejo češki otroci; poslednji pa se še težje kaj naučijo, ker se poučujejo v jeziku, kterega ne razumejo. Vem, da me bodo časniki zavolj teh besed napadali, pa jaz moram storiti svojo dolžnost in grajati, kar je graje vredno, sicer bi bil podoban mutastemu psu, ki ne laja. Sploh ne razumem, čemu je v Ivančicah potrebna nemška šola, ko je vendar večina prebivalcev češka.“

Te besede so šulferajnovce hudo spekle, pa vendar si ne upajo škofa na laž postaviti. Še „Bohemia“, eden najbolj zagrizenih nemško-liberalnih listov, pravi, da imajo škof prav in da se šulferajn ni za to ustanovil, da bi češke otroke v svoje šole tlačil. „Bohemia“ se dela, kakor da bi bila ta šola v Ivančicah le neka izjema, in da je drugodi v šulferajnskih šolah vse v najlepšem redu. „Politika“ jej pa dobro odgovarja, da so vse šulferajnske šole take, in da je sploh šulferajn le za to ustanovljen, da lovi slovanske otroke in jih ponemčuje, ne pa za nemške otroke, za katere že država pridno skrbi, da ne ostanejo brez šole.

Mi Slovenci zamoremo to potrditi, ker tudi pri nas uzdržuje šulferajn nekaj šol in to v takih krajih, kjer ni nobenih nemških otrok, da bi jih bilo braniti treba, ampak le slovanske otroke lo-

vijo v te šole in jim ubijajo nemščino v glave. To pa ne gre tako hitro, kakor bi človek mislil. Če je otrok dobre glave, mine vendar nekaj let, prej da toliko nemško zna, da učitelja nekoliko zastopi. Da se pa do tistega časa, dokler nemško ne zna, tudi naučiti nič ne more, ker ne ve, kaj učitelj govori, to je vendar čisto jasno. Če je pa otrok slabe glave, se tudi v osmih letih ne nauči nemško, ker stariše, brate in sestre doma le slovansko govoriti sliši, toraj se ga šolska nemščina le počasi prijema. Iz tega je razvidno, zakaj da se otroci v šulferajnskih šolah le malo kaj naučijo.

Pri nas na Koroškem šulferajnu ni treba šol delati, ker že dežela skrbi za take šole, kakoršne šulferajn ljubi in podpira, namreč šole ponemčevalnice. Tudi naše koroške šole niso nič boljše, kakor so šulferajnske šole, ker se tudi pri nas otroci poučujejo v nemškem jeziku, kterega ne zastopijo. Ojstre besede mil. g. škofa Bauerja, ki so jih govorili o šoli v Ivančicah, veljajo toraj tudi za naše koroške šole. Naj bi si naši Slovenci vendar dobro zapomnili te besede Brnskega škofa, ki so vesten in pravičen mož; naj bi vendar enkrat spoznali, da za slovanskega otroka je le slovanska šola dobra in pripravna, ter naj bi se nikoli več ne podpisovali za nemško šolo! Tudi v slovanski šoli se otroci lahko nekoliko nemščine naučijo, ako se vsaki teden nekaj ur nemščina uči.

V drugih urah pa naj se poučujejo v materinem jeziku, da bodo zastopili, kaj jim učitelj pravi, in si tudi kaj zapomnili in k sreči vzeli.

Če bi mi tako srečni bili, da bi nam vlada dovolila slovanske šole, potem bo šulferajn tudi pri nas začel svoje šole ponemčevalnice ustanovljati in otroke vanje loviti. Zato že naprej svarimo pred temi šolami. Zoper napade in sovražne namene nemškega šulferajna pa smo si Slovenci ustanovili družbo sv. Cirila in Metoda, ki ima namen, podpirati in ustanovljati slovanske in katoliške šole. Pa ta družba v svoje šole ne lovi tujih otrok, kakor nemški šulferajn, ampak skrbi le za slovanske otroke. Zato mi porabimo to priliko in prosimo Slovence, naj prav pridno podpirajo družbo sv. Cirila in Metoda. Za to družbo mi vse premo storimo. Dokler ne bo imela 50.000 gl. letnih dohodkov, tako dolgo ni upanja, da bi nam mogla zdatno pomagati.

Združenje Slovencev.

(Dalje.)

Taka velika dežela bi tudi lahko na svoje stroške zidala kako potrebno železnico, da bi ne bilo zmirom treba na Dunaju beračiti. Veliko plačujemo Slovenci za šole; pa kako malo se nam ustreže! Na Koroškem, v Istri in v Trstu nam niti slovanskih ljudskih šol ne privoščijo; o srednjih in visokih šolah niti govoriti ne smemo. Ko bi imeli pa svojo skupno deželo z enim deželnim zborom in enim deželnim šolskim svetom, bi se kmalu na bolje obrnilo. Naše narodne pravice bi kmalu v veljavo stopile: dobili bi male in srednje šole po naših željah, deželni zastop bi se pa tudi pobrigal za ustanovo slovanskih visokih šol, če bi prav dežela nekaj stroškov sama prevzela. Deželni zastop bi se že podvizal za to, da bi se povsodi, koder Slovenci prebivajo, nastavljal le taki uradniki, ki so slovenske zmožni, če mogoče, domačini. Tak bi se ne branili slovanskega uradovanja.

Veliko bi pridobili tudi v političnem oziru. Zdaj je Slovenec le samo na Kranjskem na pol gospodar, ker tudi tam odločujejo žalibog še mnogokrat Nemci s pomočjo vlade in nekterih slovanskih poslancev; na Koroškem, Štajerskem, v Trstu in Istri je pa uboga para brez pravice; dostikrat se mu odreka še domovinska pravica, češ, spravi se na Kranjsko, tam ste Slovenci doma! Tega ne smemo dalje trpeti: Celovec, Celje, Gorica, Trst, Koper itd. so ravno tako na slovanski zemlji, kakor Ljubljana. Ko bi nam Bog to milost naklonil, da nas združi v eno deželo, potem Slovenec na

svoji zemlji nikjer ne bo tujcem v strahu. Pa tudi pri drugih narodih bomo več veljave zadobili, ko bodo videli, da smo močni postali ter se utaborili v lastni deželi, ktero bomo z navdušenjem branili zoper vse notranje in zunanje sovražnike.

III.

Kako bi sedalo združenje zopet doseči?

Odgovor na to vprašanje ni ravno lahek. Najbolj žalostno je pa to, da Slovenci o tem niti premišljevat ne morejo, čeravno je to vprašanje za nas tako imenitno. Pač se večkrat govori in piše o „zedinjeni Sloveniji“, nihče pa še ni resno predvarjal, ali in v kateri obliki ter s katerimi pripomočki bi bila tista dosegljiva. Toliko se nam zdi, da če bi bila stvar odvisna samo od moči in trdne volje slovanskega naroda, potem imamo malo upanja do združenja. Drevo, ki na plitvi vodi obleži, gnjuje tam v vodi in si samo naprej pomagati ne more. Pride pa deževje, reka naraste in vzdigne tisto drevo ter ga odnese. Tako je tudi osoda Slovencev navezana na osodo sosednih narodov in dežel; zna priti do spremembe notranje politike in do znatnih sprememb v upravi, morda celo do federalizma, in tisti bi najbrže premaknili tudi sedanje deželne meje, kar tudi na slovanske dežele ne bo ostalo brez upliva. Zna pa tudi priti do velike evropske vojske, ki utegne po svojih posledicah uplivati na notranji razvoj Avstrije. Malo je previdnih politikov, ki bi na to verovali, da ima Avstro-Ogerska v sedanjih dualističnih oblikah pogoje stalnega obstanka v sebi. Na Ogerskem so vsi narodi nezadovoljni razun Madjarov in Judov. Hrvatje težijo po samostalnosti, Rumunci in Slovaki bi pa svoje po-

Dopisi prijateljev.

Slovenci! Zakurite na večer 4. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovanskih gorah in planinah prav mnogo kresov.

Iz Celovca. (Svarilo.) Čuje se, da hodijo po deželi ljudje, ki pravijo, da bo srebrni denar vso ceno zgubil in kupujejo tolarje, goldinarje in drugo srebro za slepo ceno. Mi pa našim ljudem povemo, da srebrni denar svoje cene ni še zgubil in je tudi ne bo; ni ga treba iz rok dati. Od tega se vsak lahko prepriča, če gre s srebrom davke plačati. Noben sold se mu ne bo odtegnil. Kedar bi srebro v ceni kaj padlo, bomo že v „Miru“ naznanili.

Iz Žihpolj. (Nekaj o našem županu.) Na veliki petek smo tukaj pokopali kmeta, ki je zapustil ženo in dvoje otrok. Treba je bilo tedaj jeroba poiskati. Postava pravi, da ima žena pravico, si jeroba izbrati. Župan Lučovnik jo tedaj pokliče v občinsko pisarno in jo vpraša, koga bi želela za jeroba. Ona je imenovala strica od otrok, Melharja iz Hodiš. Melhar je pa Slovenec in zato županu ni bil po volji, ker ni upanja, da bi pri volitvah glasoval z liberalci. Ponujal je tedaj ženski, naj si Rezarja izbere. Ona pa je ostala pri Melharju, in tudi Rezar sam ni maral za tako posiljeno jerobstvo. Kaj naredi župan? Ne da bi ženi kaj povedal, je kar samega sebe postavil za jeroba in to naznanil tudi sodniji. Na enkrat dobi žena pisanje, da bodo prišli kmetijo cenit ali „šacat“. Na tem pismu je bil pa župan Lučovnik za jeroba podpisan. Žena pa nese pisanje županu in reče: „Tega jeroba jaz nič ne poznam.“ Pogumna kmetica je šla še k sodniji in vprašala, kako je to, da jej niso dali tistega jeroba, kterega je sama izbrala, ampak župana Lučovnika. Tam je zvedela, da je župan samega sebe izvolil za jeroba čez njo in da je še le čez osem dni pozneje naznanil tudi Melharja. Županu ni obveljalo, sodnija je Melharja postavila za jeroba, ne pa župana. — Zgodilo se je pa pri nas še to, da je neki liberalci prišel pod kuratelo, namreč Krištof. Za tega pa župan noče varuh ali kurator biti, temveč ga slovanskim posestnikom ponuja. Boji se pač sitnosti in zgube. Glej no, naš župan ni neumen človek;

slance, ko bi jih imeli, rajši na Dunaj, kakor v Pešto pošiljali. Ravno tako si odrešenja želijo ogerski Srbi, Rusini, Slovenci in Saksi. Ogerska je podobna veliki ječi, v kateri je Madjar jetničar, Jud pa njegov strežaj. Taka, na kruto silo oprta država nema pogojev obstanka v sebi, ker bi jo zrušila prva nesrečna vojska. Če pogledamo razmere v Avstriji (zapadni), ne bomo sicer našli toliko nasilstva, vendar pa se državna oblika nikakor ne more šteti za dovršeno in stalno, ker imajo prebivalci silno različne nazore v državopravnem oziru. Nemci so centralisti in želijo, naj bi se država (zapadna ali Cislajtanija) enotno vladala iz Dunaja na podlagi nemškega državnega jezika. K večemu bi nemški centralisti v to privolili, da se Dalmacija odstopi Hrvatom, Galicija pa prepusti Poljakom; v drugih deželah naj bi pa Nemci ukazovali in zavzemali vse boljše in uplivnejše službe. Temu pa nasprotujejo Čehi, ki hočejo svojo češko državno pravo; potem Dalmatinci in hrvaški Istrani, ki hočejo s Hrvaško združeni biti; nadalje tirolski Lahi, ki hočejo svojo deželico „Trentin“ dobiti; in slednjič tudi nemški Tiroinci, ki hočejo za svojo deželo nekoliko samouprave in so zmirom hodili s češkimi, poljskimi in jugoslovanskimi federalisti. Le Slovenci ne vejo, kam bi se nagnili: ako se poženejo za deželno samoupravo, pomagajo svojim nasprotnikom v Gradcu, Celovcu, Trstu in Poreču; ako se pa za centralizem odločijo, pa spet le nemškimi centralistom vodo na njih mlin napeljujejo. Sedanjí slovanski politiki večidel nočejo nič slišati o deželni samoupravi, ker bi s tem le še bolj otežili stanje štajerskih, koroških in primorskih Slovencev; stari slovanski rodoljubi so bili pa federalisti; kako

dokler je bil Krištof še volilec, je bil liberalcem dober, zdaj naj pa kak Slovenec za njega skrbi! Za slovensko kmetico bi pa koj hotel jerob biti, ker je tam gospodarstvo v redu. Kaj sitnega in nadležnega bi Slovencem še privoščil! Naj le sam obdrži svojega Krištofa in naj mu zdaj pomaga v stiskah, ko je revež podpore potreben, saj pri volitvah sta bila zmirom prijatelja! Ta prilika nas pa le prejasno uči, spoznavati naše liberalce, kakoršni so v resnici. Kolikor časa te potrebujejo za svoje strankarske namene, si jim dober pristaš; kedar pa pride čas, da bi ti imeli pomagati, takrat ti pa figo pokažejo in si mislijo svoje. Izkoristili so te in zdaj, ko si v zadregi, nočejo te več poznati. To so lepi značaji! Slovenci, ali se vam še ne bodo odprle oči? Ali vam ta slučaj ne govori jasno in odkrito, kje vam je iskati pravih prijateljev in katerih ljudij se vam je treba izogibati? Svoji k svojim!

Iz Ukov. (Planinska šola.) Dne 19. maja se je slovesno blagoslovila naša nepotrebna planinska šola. Opravilo so imeli g. fajmošter iz Naborjeta, ker so naš g. župnik bolehn. Na slavnost so prišli: g. dr. Gobanc, deželni šolski nadzornik, potem g. okr. glavar iz Beljaka s svojo rodbino, vsi učitelji iz Kanalske doline in še nekaj druge gospode. Iz Ukovskih kmetov so prišli samo štiri; vsi drugi so izostali, zakaj, se lahko ugane, ker jim planinska šola ni po volji. Nekatere ženske so prišle iz radovednosti ali pa da bi kaj zastoj ugrizniti dobile. Razdelilo se je res nekaj zemelj in nekaj pijače; glavarjeva hčerka je pa med otroke nekaj klobas razdelila. Tudi kava se je kuhala, pa to so dobili le gospodje in tisti štiri kmetje. To šolo obiskuje zdaj pet, reci pet otrok; morda se bo to število še za dva ali tri zboljšalo, več pa ne. Seveda se govori, da je nad 60 otrok na planini, pa koče so po planini daleč okrog raztresene, hodil bi cel dan, da vse najdeš, otroci imajo predalet do šole po rovih in hostah, po grdih in nevarnih potih. Le najbližnji bodo zamogli hoditi v to šolo. Zato so v resnici kmetje le nevoljni. Samo župan in učitelj sta je vesela. Kako dolgo, bode pričala izkušnja.

Iz Bistrice v Rožni dolini. Pri nas na Bistrici imajo liberalci veliko društev. Naštel bi jih tu, pa škoda za tiskarsko črnilo in papir, ker bi jih bila precejšnja vrsta. Seveda, vsa društva so nemška, ker vsi prebivalci v Bistrici in okolici so sami trdi Nemci, kakor si naši liberalci mislijo. Tako imajo tudi „Sulferajn“. Čemu je tu treba „Sulferajna“, ne vem in menda naši liberalci sami ne vejo. Ker pa je „Sulferajn“ k večji časti in slavi Nemčije, toraj so si ga tudi naši Nemci ustanovili. Svetujemo pa našim liberalcem, da bi rajši to društvo razpustili, ker tisti ljudje, ki so zraven, gotovo tisti goldinarček, kterega društvu plačajo, težko pogrešajo in gotovo ga imajo kam drugam dati. Boljše bi bilo, da bi si, kakor je neki narodni mož omenil, ustanovili kakšen „Schuldenbezahlungsverein“. Bog daj srečo! Svečan.

Iz spodnjega Roža. (Razno.) Nedelja dne 29. majnika je bila za nas nesrečna. V Podsinji vesi je začel goret Briceljnov skedenj. Kmalu se je ogenj prijel tudi Briceljnov in Bolčanove hiše. K sreči so hitro prišli gasilci z brizgalnicami iz Št. Janža, Bistrice, Svetne vesi in Kaplje. Po-

sebnost se je odlikovala Št. Janška straža pod vodstvom našega vrlega Šlemca. Vsem gasilec bodi izrečena srčna zahvala! Hrabro srce je pokazal Matevžičev Francelj, ki je z lastno nevarnostjo iz ognja rešil majhno dekle. Misli se, da je zažgal kak potepuh, ki je v skednju spal. Briceljnu je vse zgorelo, pripravimo ga v podporo! — Letos o veliki Gospojnici bodo v Št. Janžu praznovali 400letnico čudadelne podobe Naše Gospe. Leta 1492. so grozovitni Turki divjali po naši dolini ter vse požigali. Hoteli so zažgati tudi to podobo Device Marije; ker pa ni hotela goreti, jo je en Turk s sabljo mahnil, kakor se še zdaj vidi. Od tega časa so ljudje začeli romat v Št. Janž, slavni Vetrinjski menihi pa so dali v Št. Janžu zidati veliko, lepo cerkev, ki je ponos Rožne doline. Pri tej slavnosti bodo v prvi zapele nove orglje, ki jih je naredil naš mojster g. Colarič v Borovljah. — Naši liberalci ne vejo, kako bi se znebili g. provizorja Rousa v Št. Janžu. Zdaj so ga razmazali v znanem Beljaškem listu, ker je hotel narazen spraviti neki pohujšljivi divji zakon, kar je bila vendar njegova dolžnost. Čudno in graje vredno pa je, da se uradne listine zlorablajo za časnikarske dopise! Dopisniku pa, ki nam je dobro znan, kličemo: „medice, cura te ipsum!“ ali pa: „pometaj pred lastnim pragom!“ — Želimo si velikega shoda, kterega naj bi tu priredilo katoliško-politično in gospodarsko društvo! — Svetinčiči so si napravili rov, da sušijo svoje močvirje. Tudi za Št. Janž bi bil tak potreben.

Iz Podjunske doline. (Ne pozabimo na kresove v čast sv. Cirilu in Metodu!) Kmalu pride zopet predvečer godu naših slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, večer 4. julija. Na Koroškem se je že udomačila navada, na ta večer kresove prižigati; posebno se je lani v tem odlikovala Podjunska dolina. Tudi letos nočemo zaostati, ampak še več kresov pripraviti. S tem ne kažemo sovraštva do Nemcev, temveč le svojo zvestobo do katoliške vere in do slovenske besede. To oboje sta sveta brata visoko častila, in mi posnemamo nju izgled. Na noče toraj slovenski Korotan; na predvečer sv. Cirila in Metoda! Kanalc, Zilani, Rožani, Krčani, Podjuncani, pokazimo ta večer, da smo vsi enega duha in enega srea: za vero, domovino in cesarja!

Iz Velikovške okolice. (V slovo g. Podobniku.) Malo je na Koroškem narodnih slovenskih učiteljev, pa še tisti nas zapuščajo! Kdo bi se temu tudi čudil, ako vé, kako se takim godi. Podobnik je bil uzgleden učitelj, uzoren mož v vseh rečeh, in vendar so ga gonili od kraja do kraja. Bil je pravi mučenik. Zdaj se je umaknil izpod straha Celovških ponemčevalcev ter se preselil v prijaznejšo Štajersko, kjer mu želimo mirnejše življenje in prijaznejše predstojnike, kakor jih je imel na Koroškem. Dostikrat je nas slovenske narodnjake s svojim humorjem kratkočasil v veseli družbi, zato bomo težko nanj pozabili. V politiko se ni podajal, čutil pa je vedno gorko za svoj narod, in to bila je tolika pregreha, da ga je bilo treba pregnati iz dežele. Tako se godi pri nas na Koroškem, kjer ne vlada pravicoljubje, pač pa strankarska sila.

Iz Črne. (Romarski vlaki.) Od vseh stranij mile slovenske domovine se čuje in bere

po časnikih, kako si pobožni Slovenci naročajo romarske vlake, da potujejo na sv. Višarje, na Brezje, na sv. Goro itd. Zdi se mi, da bi se tudi na Koroškem izplačal tak romarski vlak na sv. Višarje. Odšel bi iz Dravograda, kjer bi se gotovo mnogo Štajercev zbralo in na vozove sedlo. Potem pa bi vlak romarje pobiral na celi črti do Žabnic, vsaj na večih postajah, namreč: v Prevaljah, v Pliberku, v Sinčivesi, v Celovcu, v Vrbi, v Beljaku, Podkloštrom in na Vratih. Ko bi se v „Miru“ razglasilo, kateri dan da pojde romarski vlak, in ob kateri uri pride do zgoraj imenovanih postaj, potem bi se gotovo mnogo romarjev poslužilo te prilike, saj ljudje v tovaršiji rajši potujejo. Treba je samo, da se kdo najde, ki bi z južno in državno železnico sklenil potrebno pogodbo.

Iz Belanske doline (Möllthal). Znano je, da so nekdanje v celem sedanjem Koroškem prebivali Slovenci. Nemci so se še le pozneje jeli na Koroško seliti, tako, da so se pomešali s prvotnimi prebivalci in jim vsilili svoj jezik. Odtod je prišlo, da je Koroška večinoma že ponemčena. Ni toraj res, kakor bi bil rad g. Jaksch pred pol letom dokazal, da so Nemci poprej bili na Koroškem in Slovenci pozneje še le se jeli na Koroško seliti in Nemce „tlačiti“. Zgoraj izrečeno resnico pričajo nam imena rek, gor, vasi in družbinskih imen na severnem Koroškem. V dokaz podajam le nekoliko besed in imen iz Belanske doline. Tako na primer koj reka „Möll“ ni nič drugega, nego slovenska „Bela“. In to ime je popolnoma opravičeno, ker ona reka je res „bela“; na dnu leži veliko kamenja v celem njenem koritu, tako da, ko voda hitro teče čez kamenje, dela veliko pene in tako se vidi od daleč ona reka res bela. Vas „Flattach“ ni nič drugega, nego prejšnja slovenska vas „Blata“; in tudi to je opravičeno, ker je v okolici te vasi veliko močvirjev. Ravno tako „Lasnic“, „Rakovitzen“, „Sagas“, „Mörčah“, „Sagriz“, „Döllach“ so popolnoma slovenska imena. Razun tega nahajamo tu veliko priimkov, ktera nas spominjajo na slovenske očete; tako Ladinik, Lassnik, Martišnik itd. — Če pomislimo, koliko krajev je bilo prej slovenskih in sedaj so vsi ponemčeni, ali nas to ne vspodbuja k narodnemu delu, da se nemškutarija še več ne razširi med Slovenci, da vsaj to ohranimo, kar je še slovenskega ostalo? Ali nimajo Nemci dovolj prostora na vseh krajih, ktere so že zdaj zasedli? Ostanimo torej na straži, varujmo svoj materinski jezik, našo zemljo po svojih očetih podedovano in kličemo s pesnikom tistim, koji v naše kraje silijo:

„Nobeno ped,
Za celi svet
Ne damo več
Ne damo preč
Ne damo zemlje naše —
Slovenske zemlje naše,
Nazaj! nazaj!“

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) je došlo naslednje oveselilno pismo: „Pošiljam priloženih 28 gld. v gotovini in hranilno knjigo mestne hranilnice v Ljubljani za 72 gld., skupaj torej 100 gld. za družbo sv. Cirila in Metoda s prošnjo, da se Litijske in Šmartinske Slovenke vpišejo kot pokroviteljice, ktere bo zastopala g. Marija Zore, soproga Šmartinskega župana. Pri nabiri tega stotaka imajo največ zaslug gospe in gospice: Josipina Bartel, Kristina in Minka Dem-

pa to? Čisto naravno: oni so vedeli, če pride do federalizma, da se bodo naredile deželne skupine. Češko kraljestvo bi obsegalo Češko, Moravsko in Slezijo; Bukovina bi se priklopila Galiciji; Predorlovo pa Tirolam; Dalmacija bi prišla k Hrvat-ski; nemško-avstrijska skupina bi obsegala Salzburg ter obe Avstriji (gorenjo in doleno); iz Štajerske, Koroške, Kranjske in Primorske pa bi se naredila „Notranja Avstrija“, v kateri bi imeli Slovenci z isterskimi Hrvati večino. Ne vemo ravno, ali se je stari dr. Bleiweis res ogreval za tako „notranjo Avstrijo“; on je pogosto pisal o „Sloveniji“, iz česar bi se dalo sklepati, da je nekaj upanja imel, da se bo dala doseči razdvojitve Koroške in Štajerske, kterih južni deli bi se združili s Kranjsko in Primorsko. Ravno to vprašanje je največje važnosti in vredno resnega prevdarka.

Tisti, ki so za „Slovenijo“, hočejo delitev dežel po narodnosti; v tem se strinjajo z nemškimi Pemci, ki tudi težijo po tem, naj bi se Češka dežela v dve razdelila. Znano pa je tudi, da se Čehi temu predlogu na vso moč upirajo ter se sklicujejo na svoje zgodovinske pravice in povdarjajo, da mora češko kraljestvo nerazdeljeno ostati.

(Dalje sledi.)

Nove pesni.

Gosp. J. T. Turkuš, profesor v Gradcu, spisal in priobčil je že l. 1871., ko je še bil dijak, jako nežno delce „Vojska in Mir“. Romantična melodrama v treh podobah. Pred kratkim pa je izdal zopet dve knjižici in sicer: I. „Črna Gora“. Pri-

povedna pesem. II. „Pesmi“. Na Črnej ali Ptuj-skej gori stoji jako imenitna in lepa, gotiška romarska cerkev, posvečena Materi božjej. Ta cerkev je že jakostara. Sezidali so jo slavni celjski grofi, in ljudstvo si pripoveduje o njej mnogo pravljic. Med njimi je znana posebno ta-le: Nekdanj so prihrumeli Turki zvečer do vznožja Ptujске gore. Njih poveljnik Aga se zaroti:

Še preden ura jutri sedem bije,
Najej mi konj z oltarja se Marije.

To strašno kletev je kaznoval Bog. Noč, ki je nastala, bila je strašna; gosta tema je zakrila cerkev, da je Turki več videli niso. Dež je lil curkoma, da je spremenil prej suho ravanj v močvirje, v katerem je obtičal marsikteri Turek. Le malo se jih je rešilo, in še ti so v temi zgrešili pot. Ko se je zopet nebo zvedrilo, bili so Turki daleč pod Ptujem pri Velikej Nedelji, kjer so jih Slovenci popolnoma pobili. Vzhodna stena cerkve na Ptujске Gori pa, ki se je prej bela svetila daleč doli na Turško, ostala je od tistega časa črna, in se kakor pravi pravljica, več pobeliti ne dá. Zato se imenuje ta kraj „Črna Gora“. To pravljico je jako lepo porabil pesnik za svojo pripovedno pesen. Vpletel pa je v njo mnogo lepih prizorov. Lepo nam opisuje krasoto onih krajev; slika nam zmešnjavo, ki je nastala v temnej noči med Turki, in junaštvo Slovencev, ki so potolkli sovražnike. In pri tej priložnosti rabi pesnik krepke besede, ki bi naj tudi še zdaj nam Slovincem služile v vodilo:

„Kajti orjaska je Slovena moč,
Če drznim prstom se sovrag dotika
Svetinj mu narodnih — zakladov svetih,
Ohranjenih po slavnih mu očetih.“

Vpletel je v pesen tudi pravljico o deklici nevesti, ktero so Turki vjeli in odvedli seboj, ktero je pa junaški ženin iztrgal Turške pesti. Na koncu nam pesnik lepo opisuje cerkvene slavnosti, ktero so priredili Slovenci na Črnej Gori v zahvalo Bogu in Mariji Božjej Porodnici, da so se tako prečudno rešili krute turške sile.

Vso pesen preveva duh slave Božje in čiste domovinske ljubezni. — In isti blagi čuti, ki so polnili srce pesniku, ko je zlagal to pesem, vzbujajo se tudi srcu vsakega čitatelja, ako sta mu vera in domovina še sveti.

Smešničar.

Premetenost lisice. Gozdar: Nikdo ne ve, kako premetene so lisice. Tako vam nedavno tri ure prežim na lisico in ko sem jo vendar dočakal in srečno ustrelil — bil je to rudeč pes.“

Žena: „Nedavno si rekel, da se boš poboljšal, zdaj pa huje piješ, ko prej.“

Mož: „Saj sem si poboljšal; včeraj sem ga le tri litre izpil, danes štiri.“

Gospodar (prileti jezen v kuhinjo): „Danes je pa spet tako slabo kosilo, da ni za jed.“

Kuharica: „Taka grobost mi je preveč! Čez 14 dnij grem.“

Gospodar: „Ne zamerite, sem mislil, da je moja žena tukaj.“

šar, Franja Grilje, Ivana Knaflič, Nežika Lenček, Ana in Roza Lušin, Egida Orožen, Josipina Šot, Milivoja Vončina, Milivoja Watzak in Marija Zore, ki vsak mesec vplačujejo za družbo sv. Cirila in Metoda in so vrh tega tudi o priliki smrti g. L. Tura — brata občesposlovanega in priljubljene gospe Svetčeve —, namesto venca darovale družbi po 1 gld., skupaj 13 gld.; domorodna gospica je vsled srečnega izida neke prepirne reči darovala 5 gld. Z odličnim poštovanjem! Ljudmila Roblek. — Ko radostno in hvaležno oznanjamo slovenskemu svetu ta veliki dar malega Litijsko-šmartinskega ozemlja, javljamo, da so ž njim postale ondote čast. Slovenke že v tretje pokroviteljice družbi sv. Cirila in Metoda. Razven naše že tu znamovane tretje in najmlajše pokroviteljice zastopnice pokroviteljice namreč prva čast. gospa Tereza Svetčeva in druga gospica Ljudmila Roblekova. — Slovenci in Slovenke — če so mogle te — zakaj, da bi ne mogli vi in ne mogle ve? — Družbin podpredsednik, g. Svetec, je donesle iz Litije seboj k vodstveni seji, 11. majnika, strelca-nabiralca, ki ga je daroval naši družbi. Naš g. denarničar je z zahvalo prevzel to jako umestno darilo in je izročil Ljubljanski čitalnici. Strelcu-nabiralcu želimo v Ljubljani velikega denarnega prospeha, Litijskim domorodkinjam in domorodcem pa kličemo Slava!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Ljubljane. (Banka „Slavija“) imela je dné 15. maja svoj občni zbor. Iz letnega poročila, katero nam je priposlalo generalno ravnateljstvo tega uzorno slovanskega zavoda, posnemamo, da je dné 31. decembra 1891 banka „Slavija“ štela 228.472 članov, ki so imeli pri njej zavarovanega kapitala 227.260.237 gld. 64 kr. Zavarovalne premije uplačalo se jej je 1.755.603 gld. 46 kr.; izplačala pa je svojim zavarovancem za škode in deleže vzajemno podedovanjskih društev 1.571.628 gld. 68 kr. Same obresti, katere je banka prejela od plodnosne naložitve svojih fondov, znašale so 235.882 gld. 87 kr. in so se porabile za zopetno pomnožitev fondov, ki kljubu ogromnim izplačilom lanskega leta iznašajo 5.479.788 gld. 90 kr. Kako zelo skrbi banka „Slavija“ za varnost svojih članov, razvidno je iz tega, da iznaša nje rezervni fond za požarna zavarovanja 69½% vseh letnih premij, dasi ministerski razpis že 33% letnih premij proglašja za zadostno rezervovanje. Tudi za svoje uradnike skrbi banka „Slavija“ prav uzorno, kajti njihov pokojninski fond, ki je nastal večinoma iz prebitkov uprave, iznaša že 209.742 gld. 79 kr., in je le malo privatnih zavodov, katerih uradništvo bi bilo za starost svojo le približno enako dobro preskrbljeno. — Ako konečno omenimo še, da je banka „Slavija“ v 23. letih svojega obstanka plačala za škode 20.012.991 gld. 82 kr. bode nam gotovo priznal vsakdo, da so to številke, katere pričajo o uzornem vodstvu zavoda in pa o priljubljenosti njegovi povsod, koderkoli posluje. — Po učno je pa tudi, kaj premore poštenje, vstrajnost in dobra uprava, kajti iz primirjevalnega izkaza o uspehih zavarovalnic v letu 1890. prepričali smo se, da banka „Slavija“, ki je bila — kakor znano — leta 1869 ustanovljena z neznatno svotico 3000 goldinarjev, zavzema danes po velikosti svojih fondov drugo mesto med 33 avstro-ogerskimi vzajemnimi zavarovalnicami. — Tak zavod zasluži vsekakor vse zaupanje in zato naj bi Slovenci zatekali mnogoštevilno pod okrilje njegovo, ter dali slovo tujim zavarovalnicam, ki našim narodnim težnjam niso nikdar prijazne bile. Tudi glede zavarovalstva ravna naj se vsak Slovenec po geslu: „Svoji k svojim!“

Glasovi nasprotnikov.

„Südmark.“

Nemško-liberalni listi štajerski in koroški so nedavno razglasili oklic društva „Südmark“, v katerem se Nemci z mnogimi besedami in veliko nadležnostjo prosijo in vabijo, naj vendar bolj pridno podpirajo društvo „Südmark“, sicer bodo Slovenci vse planinske Nemce pojedli in pokončali ali pa vsaj iz deže pregnali. Ti čudni možakarji pravijo na blizo tako: „Mi boja nismo začeli, ampak Slovenci; oni nam hočejo vzeti našo zemljo in naše hiše ter nas pregnati.“

Človek ne vé, ali bi se jezil ali smejal, da si možje, ki se za poštenjake štejejo, upajo take neumne laži med svet pošiljati in s tem zdrážbo in sovraštvo delati med Nemci in Slovenci. Ko bi mi Slovenci hoteli po krivici in siloma Nemce pregnati iz njih hiš in zemljišč, kmalo bi nas začeli tirati pred sodnije in oostro kaznovati. Če pa Nemec svojo hišo prostovoljno prodaja in jo še po časnikih na prodaj ponuja, in če se prigodi, da hišo kak Slovenec kupi, kaj je s tem Slovenec hudega storil? Ali pa, če kak Nemec slabo gospodari, in mu hišo sodnja na dražbi prodá, kdo mu je tega kriv? Ali ne sam? Narobe pa se tudi slovenskim gospodarjem prigodi, da jim hiše prodajo zavoljo

dolgov, in da tako hišo ali posestvo potem Nemec kupi. Nam pa še nikoli ni prišlo na misel, da bi takega Nemca potem kleli, kakor bi bil nam kako krivico storil. In če Slovenec svoje posestvo prostovoljno Nemcu prodá, kakor sta to nedavno storila dva kmeta pri Vrbskem jezeru, nemamo mi zavolj tega nobene pravice, jeziti se nad Nemcem, ki je kupil, ampak veliko prej nad Slovincem, ki je prodal in ni rajši poiskal slovenskega kupca. Toda možje pri „südmarki“ dobro vejo, da so le oni sami tega krivi, česar Slovence dolžijo. Prenapetim Nemcem v Gradcu je prišlo na misel, da bi bilo kaj lepo, ko bi cela Štajerska dežela nemška postala. V ta namen so ustanovili društvo „Südmark“, da bi na spodnjem Štajerskem hiše in zemljišča kupovali, Slovence pa počasi iz dežele potisnili, kar bi se potem lahko zgodilo, ko bi ne imeli nič več svoje zemlje. Taka národna nestrpnost je v resnici grda in čisto protikršćanska. Kajti kot udje ene in iste katoliške cerkve in kot bratje enega in istega Kristusa smo Slovenci in Nemci bratje po Kristusu in smo dolžni drug drugemu ljubiti, ne pa preganjati. To čutijo tudi gospodje v Gradcu in zavolj tega se hočejo lepe narediti in tiščijo vso krivdo na nas. Mi pa upamo, da bo pravični Bog njih hudobne naklepe osramotil. Do zdaj nam še niso dosti škodovati zamogli; morda pride še čas, da bodo denar, s katerim hočejo nas „izkupati“ in pregnati, še sami krvavo potrebovali!! Kar velja za Štajersko, velja tudi za Koroško, kajti naši koroški liberalci morajo povsod zraven biti, kjer se gre zoper Slovence, zato so se tudi „südmarki“ hitro pridružili.

Mi pa našim Slovincem ne bomo svetovali, naj od Nemcev hiše kupujejo in naj potem Nemce iz dežele preženejo. Le to prosimo: Slovenci, bodite pridni in varčni; gospodarite dobro in varujte se dolgov! Ne zapravljajte, temveč glejte, da plačate, kar je kdo dolžen, in potem pokladajte rajniš za rajnišem na stran, recimo, v bližnjo posojilnico. Tako bote pripravljani na vsak strah; tudi ogenj, voda ali toča vas ne bo mogla tako brž na kant spraviti, in potem se vam „südmarke“ ni treba prav nič bati.

Slovenske pridige v Gospi Sveti

ne dajo spati nekemu tamošnjemu prenapetemu Nemcu, ali pa ponemčencu, ki se je oglašil v št. 67. lista „Freie Stimmen“. On pravi, da sta se pri zadnjem ljudskem štetju v Gospi Sveti samo dva človeka, in to dva duhovnika, oglasila za slovenski občevalni jezik, da je toraj Gospa Sveta čisto nemška vas, in da so slovenske pridige vsako nedeljo zjutraj čisto nepotrebne. Nam se pa zdi, da noben duhovnik ne bo pridigal, ako ne vidi nobenega človeka v cerkvi. Gotovo je tedaj, da se k slovenski pridigi zbere zmirom še nekaj poslušalcev. Ker pa ni misliti, da bi ljudje pridigo poslušali, katere ne razumejo, smemo pravilno sklepati: ali ljudsko štetje v Gospi Sveti ni bilo pravično in resnično, ali pa pridejo poslušalci slovenskih pridig iz drugih krajev. Duhovniki, ki tam službujejo, bodo to že vedeli; gotovo imajo svoje uzroke za slovenske pridige. In če bi prav res bilo, da pridejo slovenske pridige v Gospi Sveti le iz drugih krajev poslušati, mora se pomisliti, da je tam romarska cerkev in taka se mora po možnosti na vse romarje ozirati. Sicer pa smo mi slišali, da slovenščina v Gospi Sveti še ni popolnoma izumrla, in da se v takih kočah, ki bolj na samem stojijo, še slovensko govori.

Politični pregled.

V državnem zboru se vedno še o novem denarju razgovarjajo. Tudi uredba stavbenih obrtov je bila na vrsti. — Nemški listi so zagnali velik hrup, ker je Slovenec dobil visoko službo pri ministertvu. Ali so mar boljše službe samo za Nemce? — Listi, ki podpirajo nemški šulferajn, zdaj pikajo in obirajo Bruskega škofa dr. Bauerja, ker so rekli, da šole nemškega šulferajna nič ne veljajo. Hudo peče te ljudi, da pride počasi resnica na dan. Tako društvo se bodo tudi Nemci podpirati naveličali. — Velike slavnosti so bile zdaj na Ogerskem, kjer so obhajali 25letnico, odkar so bili naš cesar za ogerskega kralja kronani. Madjari se pač veselijo prostosti, pa drugim národom je ne dajo. Ravno se sliši, da se Slovaki pripravljajo in da jih pride velika deputacija na Dunaj, da se bo pritožila pri svitem cesarju, koliko krivice morajo trpeti od strani Madjarov. — Šest mesecev dopusta je dal minister Schönborn dr. Babniku, e. k. pristavu v Logatecu, da uredi slovensko pravniško besedoslovje. To je bilo potrebno.

V mestu Nancy na Francoskem so napravili telovadno slavnost. Te se je udeležilo tudi nad 80 čeških Sokolcev, ki so bili navdušeno sprejeti. Nemški listi se pa nad tem jezijo. — V Kielu sta vkup prišla nemški cesar Viljem in ruski

car. Pogovor med njima je bil pa čisto kratek. Političnega pomena to menda nema. — Velike nemire so delali delavci v Barceloni na Španjskem. Ustavilo se so celó vojakom. Precej je bilo ubitih in ranjenih. — V Portugalu stojijo menda pred državnim bankerotom. — Slabo so se nedavno obnašali Angleži v Afriki. Tam je zamorska dežela po imenu Uganda. Nje kralj Muanga je bil katoličanom naklonjen, zato je dovolil, da se je že mnogo zamorcev krstiti dalo. Angleški protestanti so se pa zvezali z mohamedanci in kralja Muanga pregnali, mnogo katoliških zamorcev ubili in razkropili. To je pač sramota za Angleže, da vero zatirajo, namesto da bi jo širili.

Gospodarske stvari.

Sekelska koruza.

Vedno večji davki, občinske in druge priklade, vedno više mezde poslov in delavcev, vremenske in druge nezgode silijo kmeta, da išče pripomočkov, s katerimi bi pomnožil donesek kmetije ter se tako rešil. Najpotrebnejše je, da si izbere kmet kraju in podnebjju primerne kulturne rastline, ki dobro uspevajo ter največ donšajo. Med te je gotovo prištevati koruzo ali turščico, tudi debelačo imenovano, ki ne daje le ljudem zdrave hrane, temveč je tudi najboljša piča za domače živali in zelo važna za pridobivanje krške in špirita, sveža ali posušena turškovina pa je dobra krma za molzne krave.

Mnogo je sicer vrst koruze, vendar pa ugaja krajevnim in podnebnim razmeram naše države gotovo najbolj takozvana „Sekelska koruza“.

Domovina te koruze je Sekelska dežela na Sedmograškem, kjer jo je prva zasejala znana grofinja L. Haller. Sekelska koruza ni izbirična niti glede zemlje niti glede podnebjja in dozori po naših krajih v 3½ do 4 mesecih. Seje se torej lahko še po rudeči detelji in uspeva tudi v krajih, koder navadna koruza več ne dozori.

Sekelska koruza požene navadno po dva gosto obrasla stroka srednje velika; dolga, bolj koničasta zrna so rudečkasto-rumene barve in dajo lepo, okusno moko. Seje naj se ta koruza v vrstah, oddaljenih druga od druge po 35 cm., in v vrsti po 25 do 30 cm. vsaksebi; potrebuje torej mnogo manj prostora od domače koruze.

Zaradi tankega steblovja ugaja ta vrsta koruze sosebo tudi za sveže krmilo ter se v ta namen v letu lahko dvakrat seje.

Veleposestnica g. Marija Gressel v Trebnjem na Dolenjskem je preteklo leto zasejala originalno „Sekelsko koruzo“, ki je obrodila po 70 hkl. na hektar. Iz tega je razvidno, da je ta koruza veliko rodovitnejša od drugih vrst. Izbrano seme te tako izvrstne in za naše kraje najugodnejše koruze se dobiva pri oskrbništvu Trebanjske grajšćine, in sicer hektoliter po 7 gld. „Kmet.“

Novičar.

Na Koroškem. Prijeli so 19letnega Rajnerja, ki je zapored oropal dve romarici. — Neka postrežnica iz bolnišnice je v Glino skočila in utonila. — V Beljaku je pes ugriznil 8 letnega dečka. — Marija Lah, 78 letna romarica iz Štajerske, je šla po svoji navadi na sv. Višarje in umrla na Peravi pri Beljaku. — V Glini je utonil delavec Windisch iz Bistrice pri Pliberci. — V Trbižu je neki deček 20 metrov globoko čez skale padel in se hudo poškodoval. — Toča je pobila okoli Šmarjete Rožne. — Posojilnica v Št. Janžu dobro napreduje ter ima denarja še preveč. Vodijo jo možje povsem skušeni in zanesljivi. — Dnó 6. junija je imel „bauernbund“ pičlo obiskan šod pri „črnem orlu“. Sklenili so narediti nova pravila, da se bodo smeli zbirati v vsakem sodnijskem okraju. Zborovanje je bilo precej žalostno. Če smo Slovenci vkupaj, je vse bolj veselo. — Na binkoštni ponedeljek so v Celovcu 17 ponočnjakov zaprli zavolj pijanosti, razgrajanja itd.

Na Kranjskem. V Dvorjah na Gorenjskem je zgorelo dvoje poslopij. — „Duhovskega poslovnik“, ki ga izdaja katoliško tiskovno društvo v Ljubljani, je izišel I. zvezek. — Kranjska kmetijska družba je imela lani dohodkov 54.000, stroškov pa 52.000 gld. — Nad Kranjskogoro so se utrgali oblaki. Povodenj je naredila veliko škodo. — Romarski vlak je iz Celja pripeljal 500 romarjev na Brezje. Drug vlak pride s Štajerci in Kranjci dnó 25. junija v Trbiž, od koder gredó na sv. Višarje. — Toča je pobila v Veliki Dolini pri Krškem. Škoda se cení na 12.000 gld. — Občni zbor Slovenske Matice bo dnó 22. junija.

Na Štajerskem. V Kamnici je pogorel Šoštar. Tudi gospodar se je tako zelo opeknel, da je umrl. — V Slivnici pri Celju je strela ubila mlado kmetico. — V Mariboru je cestar Weber v Dravo padel in utonil. — Železnica se bo merila

iz Velenja v Slovenji Gradec. — V Vojniku se je ustanovilo katoliško-politično društvo „Edinost.“ — V Frankoveih pri Ormožu je veriga zadavila v mlino 17letnega mladeniča. — Na Mariborskem kolodvoru so vagoni stlačili nekega delavca. — V Zrečah pri Konjicah je sin zavdal svoji materi. — V Mariboru je utonila perica. Tudi neki dijak se je že utapljal, pa hlapec Janez Papež ga je rešil.

Na Primorskem. Tržaški Sokol in slovensko pevsko društvo v Trstu sta naredila lepo veselico. Za slovensko ljudsko solo v Trstu je veliko zanimanje. Upamo, da tudi Goričani ne bodo mirovali, dokler je ne dobijo.

Po drugih deželah. Vesprimski škof na Ogerskem je dal 50.000 gld. za dobrodelne namene. — V Levovu na Poljskem se je obhajala sokolska slavnost. Te se je udeležilo nad 200 čeških Sokolovcev. Obžalujemo, da se slovenski Sokoli niso spomnili svojih poljskih bratov! — Na Ogerskem so našli kostnjaka od dveh jelenov, ki sta bila z rogovi tako vkup zapletena, da jih ni bilo moč narazen spraviti. Brez dvoma sta se stepla in v boju konec vzela od glada, ker nista mogla narazen. — Strašna nesreča se je zgodila v srebrnem rudniku v Příbramu na Češkem. Začelo je goreti globoko pod zemljo in dim zadušil je 319 delavcev. Pravijo, da je nek delavec pred izhodom proč vrgel tleč stenj in tako zakrivil nesrečo. Svtili cesar so dali za vdove 10.000 gld., druga gospóda pa tudi veliko daje. — V Novski na Hrvaškem je vihar vlak iz tira vrgel; 22 ljudij je bilo ranjenih. — Hud vihar je bil pri Wellingtonu v severni Ameriki; razdjal je mnogo hiš; 50 ljudij je mrtvih, mnogo ranjenih. — Toča je pobila okoli Čakovca v Medjimurji. — V Moskvi je zgorelo 80 hiš. — V Bojanu (Bukovina) je požar uničil 40 hiš. — V Mehiki so našli rožo, ki je zjutraj bela, opoldne rudeča, zvečer višnjeva; diši pa le opoldne. — Pri Batumu v črnem morju je bil hud vihar, da je več hiš podrl in mnogo bark potopil. — Na Kaspiškem morju se je potopila velika ladja. Utonilo je 280 ljudij. — Pri Pečuhu na Ogerskem so se oblaki utrgali. 21 ljudij je utonilo. — Orožniki (žandarji) so ustrelili roparja Simiča v Slavoniji. Branil se je srdito in šestkrat ustrelil po žandarjih, pa le enega ranil. — Umril je ogerski „general“ Klapka, ki je leta 1866. s Prusi potegnil zoper Avstrijo.

Oklic.

Praznik Srca Jezusovega se bo letos v stolni cerkvi obhajal s slovesno tridnevno. Pobožnost se začne v četrtek o pol sedmih zvečer s pridigo, blagoslovom in litanijami do sladkega imena Jezusovega. V petek 24. junija in v soboto 25. junija ob devetih dopoldne je slovesna sv. maša, ktere sledi ob 9/10. uri pridiga; zvečer o pol sedmih je spet pridiga z litanijami in blagoslovom. V nedeljo 26. jun. je o pol šestih zjutraj tiha maša v stolni cerkvi, in potem gre sprevod (procesija) v Gospo Sveto. Sprevod gre iz Celovca ob šestih pod vodstvom mil. g. knezoškofa in v spremstvu visokočast. stolnega kapiteljna med zvonjenjem vsih zvonov skozi mesto do znamenja sv. Ane. Tam se procesija razkropi in udeleženci grejo po svoji volji v Gospo Sveto, ali v trumah, ali pa posamično. V Gospo Sveto pridejo okoli osmih. Pri Baletovem križu blizu samostana z Marijnim zavodom čaka čast. farna duhovščina in spremi prve dohajajoče trume v cerkev. Ob osmih je najprej slovenska pridiga v cerkvi, potem sledi slovesna maša, ki jo bodo brali preč. g. stolni prošt dr. V. Müller. Okoli devete ure pride osebni vlak iz Celovca; udeleženci se zberejo pri Baletovem križu; tje jim pridejo mil. g. knezoškof s celim spremstvom naproti in jih peljejo med zvonjenjem v cerkev.

Ob desetih je nemška pridiga, potem pa slovesna škofova maša z zahvalno pesmijo (Te Deum). Po zadnji pridigi v Gospi Sveti se v imenu romarjev in cele škofije iz lece prebere izročilna molitev k presv. Sreču Jezusovemu.

Vsi verniki, ki vredno prejmejo sv. zakramente in se na kak način udeležijo tridnevne ali procesije ter opravijo molitve za odpustke, zadobijo popolni odpustek, ki so ga sv. Oče Leon XIII. na prošnjo mil. g. knezoškofa dné 23. aprila t. l. podelili vernikom Krške škofije. Ta odpustek se lahko tudi vernim dušam v vicah daruje V stolni cerkvi in v Gospi Sveti bodo pridigovali č. g. P. Viktor Kolb S. J. iz Dunaja; slovensko pridigo v Gospi Sveti pa bojo imeli č. g. Šim. Čemer, župnik Zihpoljski.

Naj bi se verniki prav obilno udeležili te pobožnosti do presv. Srca Jezusovega, da izprosijo za sebe in za celo škofijo obilne milosti in blagoslova. P. n. gospodje župniki v okolici so prošeni, da ta oklic razglasijo.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kotmaroves in okolico napravi v nedeljo dné 2. julija 1892, ob 4. uri popoludne, v Kramarjevej gostilni v Hodišah svoj **zbor** po sledečem dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Slučajni govori in nasveti. 3. Sprejem in vpisovanje udov. 4. Volitev zastopnikov za glavno skupščino. Po zborovanju: Petje in prosta zabava. Prijazno vabi vse ude in prijatelje te družbe k obilni udeležbi načelništvo.

Loterijske srečke od 17. junija.

Linc	8	2	89	58	27
Trst	69	60	47	39	13

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	6	40	8	—
rž	5	80	7	20
ječmen	5	—	6	20
oves	2	60	3	20
hejda	4	80	6	—
turšica (sirk)	4	10	5	15
pšeno	6	90	8	60
fižol	5	50	6	80
repica (krompir)	1	70	2	80
deteljno seme	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld 50 kr. do 3 gld. — kr., kisló 1 gld. 60 kr. do 2 gld. 20 kr., slama po 1 gld. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 65 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Pri generalnem zastopu
banke „Slavije“
v Ljubljani
dobi službo
troje inteligentnih mož
ki bi imeli zmožnost za notranje in unanje službovanje.

Vsem svojim prejemalcem in znanim kmetovalcem po celem Koroškem

naznanjam, da sem se dné 1. maja 1892 preselil iz dosedanje prodajalnice „pri sladkornem klobuku“
Burggasse št. 12

na stari trg št. 19, četrta hiša od hranilnice, „pri zlatem vencu“.

Zahvalim se za dozdano zaupanje ter zagotavljam, da se bom vselej potrudil, postreči ljudem z dobrim in frišnim blagom po najnižjih cenah. Z odličnim spoštovanjem

FERDINAND MUSSI.

Olšnikova kmetija v Stari vesi pri Grebinju,

v lepi legi, z njivami, travniki in z gozdom ter lepim drevesnim vrtom, kjer raste žlahtno sadje in sadje za mošt, se precej prodá pod dobrimi pogoji. Pripravno je posestvo posebno za kakega rokodelca.

Več pové L. Raunik v Št. Petru pri Celovcu.

KNEIPPOVO zdravišče **AUEN-STOSIR**

v Vrbi pri Vrbskem jezeru na Koroškem.

Zdravljenje po Kneippovem načinu pod vodstvom zdravnika. Vodne in solčne kopeli. Nizke cene. Ceniki se pošljejo zastonj.

Tinktura za želodec,

ktero prireja **GABRIEL PICCOLI**, lekarnar „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta, je mehko, učinkujoče, delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, krepča želodec, ter pospešuje telesno odprtje. — Razposilja jo izdelovatelj v zabojskih po 12 in več steklenic. Zabojskiček z 12 steklenicami velja gld. 1.36, z 55 steklenicami, 5 kilogramov teže, velja gld. 5.26. Poštnino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo lekarne v Celovcu Thurnwald in Egger, v Beljaku dr. Kumpf in Scholz, v Trbižu Siegel.

wald in Egger, v Beljaku dr. Kumpf in Scholz, v Trbižu Siegel.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo, mlatilnice, čistilnice za žito, trierje, siamorenice, mlince za sadje, sušilnice za vino, za grozdje, kakor vse druge stroje in priprave za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. pripravoca v najnovjši in najbolj obilni, po centi

IG. HELLER, DUNAJ,
Praterstrasse 78.
Illustrirani zapiski in polvalna plana v hrastnem, nemškem, latinskem in slovenskem jeziku po zahtevanju brezplačno in franco. — Glas za poskušajo — garancija, ugledni popoj. **Zopet eničerje cene!**

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu dobiti v mali obliki molitev:

Tri božje čednosti,

kakor so jih slovenski verniki na Koroškem povsod moliti navajeni. — 100 iztisov velja 30 kr., po pošti prejetih 40 kr.

K A V A

je letos dobro rodila in se daje boljši kup, kila po 145 kr. in više, kakor je sorta.

MOKA

iz parnega mlina delniške družbe v Pešti.

NATORNA VINA,

rudeča, bela, v sodih po 56 litrov in več, in prav posebno priporočam še moja **tirolska vina** po 24 gld. hektoliter.

Za poštno, pristno blago se jamči.

Kupčija za tržaško blago, zabelo, moko in vino:

AMAND PROSEN

v Celovcu, kosarske ulice šte. 24.

Kramarjem se daje blago nekaj ceneje.

Kmetija na prodaj.

Blizo Doberle vasi v neki vasi na cesti je na prodaj lepa kmetija. Pohoštvo zidano in v dobrem stanu, dosti sadja, nad 24 oralov njiv, nad 7 oralov travnikov, nad 35 oralov gozda, vsega 67 1/2 oralov. Prodá se zavolj rodbinskih razmer, in sicer za 6000 gld., od kterih se pa zamore polovica plačati čez pol leta. Več pové Simon Podeu, zasebnik v Doberli vesi.

David Pichler,

trgovec s tržaškim blagom v Celovcu, sprejme pripravnega mladenča v starosti 18 do 20 let v službo za domača in kupčijska opravila.

Tovarniško zalogo

nepremočljivih oblačil in storjenih pogrinjal (plaht) ima

Janez Tschernitz v Celovcu.

Dunajske ulice (Wienergasse).

Dalje priporočá svojo veliko zalogo

raznega sukna in tkanin,

toskina, peruvijena,

kakor tudi

prtenine (platna) in kotenine

v raznih oblikah.

Prodaja vse na drobno in debelo po nizkih cenah.